

Oinarrizko Programazioa

Sarrera

(1. gaia)

Arantza Díaz de Ilarraza Sánchez

Kepa Sarasola Gabiola

Lengoaiak eta Sistema Informatikoak Saila
Euskal Herriko Unibertsitatea

1

Oinarrizko Programazioa

IRAKASGAIAREN HELBURUA

- Programatzen ikastea
  - Beheranzko diseinua erabili
- Helburua **EZ DA** programazio-lengoai bat (ADA edo Java) ikastea

2

Oinarrizko Programazioa

Oinarrizko Programazioa

Gai zerrenda:

1. *Sarrera.*
2. Programazioko oinarrizko kontzeptuak.
3. Programen beheranzko diseinua. Azpiprogramak: funtzioak eta prozedurak.
4. Oinarrizko datu-egiturak.
5. Programazio-lengoaien erabilera.
6. Aplikazio-adibideak.

1. Sarrera.

1.1. Konputagailua.

1.2. Zer da programazioa?

Programazioaren faseak:

- Zehaztapena,
- algoritmoa,
- programa eta
- proba.

Programazio-lengoaiak.

3

4

Konputagailua

- Informazio tratatzeko makina automatikoa, eragiketa matematiko eta logikoen segidaz osatutako programen aginduak egikaritzuz lan egiten duena.
Euskal Hiztegi Modernoa (Elhuyar-Elkar). 1994
- Konputagailu bat **programa** baten arabera **datuak** prozesatzeko gai den makina da.
Prozesatu beharreko datuak mota ezberdinetakoak izan daitezke, hala nola, zenbakiak, testua, irudiak edo soinua.
Bi atal garrantzitsu bereiztu daitezke konputagailu batean: **hardwarea** eta **softwarea**.
Wikipedia, 2006-X.

1.1. Konputagailua

5

Konputagailuaren osagaiak (I)

Kontroldegi Andrearen bulegoa

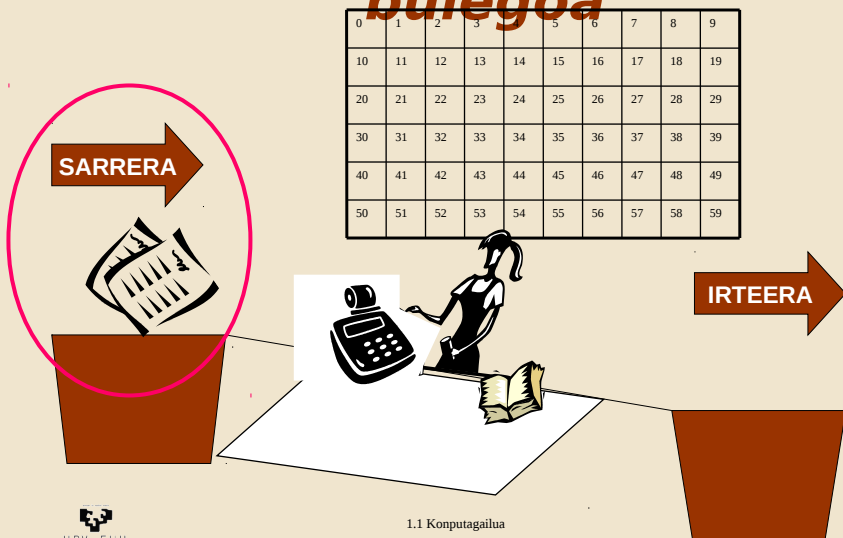
- bi leihatila:
  - **Sarrera**
  - **Irteera**
- Mahaiaren gainean:
  - **Kalkulagailua**
  - **Eskuliburua**
- Bere atzean:
  - **Laukitegia**

1.1 Konputagailua

6

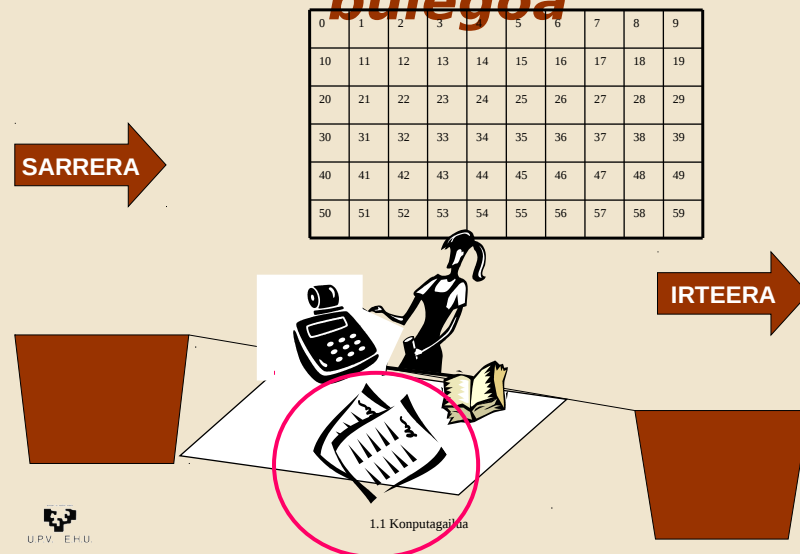
Kontroldegi andrearen bulegoa

1.1 Konputagailua

7

Kontroldegi andrearen bulegoa

1.1 Konputagailua

8

Konputagailuaren osagaiak (II)

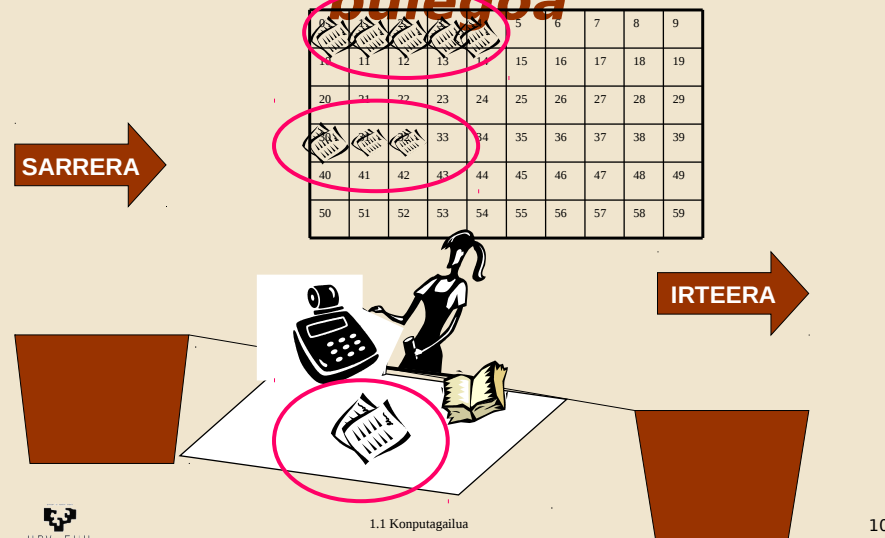
- Kontroldegik egin egiten ditu agintzen zaizkion lanak baina, **gauzak zehatz-mehatz** azaldu behar zaizkio zerbait burutzeko
- Agindu-sekuentzia bat eman beharko zaio Kontroldegiri. Agindu bakoitza orritxo batean
- Kontroldegi "Sarreratik" datozkion orritxoak hartu eta banan banan laukitegian ipiniko ditu

1.1 Konputagailua

9

Kontroldegi andrearen bulegoa

1.1 Konputagailua

10

Konputagailuaren Osagaiak (III)

- Orduan liburura joko du
- Liburuak 0 laukian dagoen agindua hartu eta bete dezala esaten dio.
- Gero 1 laukian dagoen aginduarekin berdin
- Eta horrela azkeneko agindua bete arte

1.1 Konputagailua

11

Konputagailuaren Osagaiak (III)

- Agindu batzuek eragiketa bat kalkulatu dute, adibidez zenbakiak batu edo biderkatu. Eragigaiak nondik hartu (zein laukitatik) eta emaitza non utzi behar den zehazten dute.
- Beste agindu batzuk (agindu logikoak) baldintza baten arabera agindu bat edo beste bat egiteko aukera emango dute.

1.1 Konputagailua

12

Konputagailuaren Osagaiak (III)

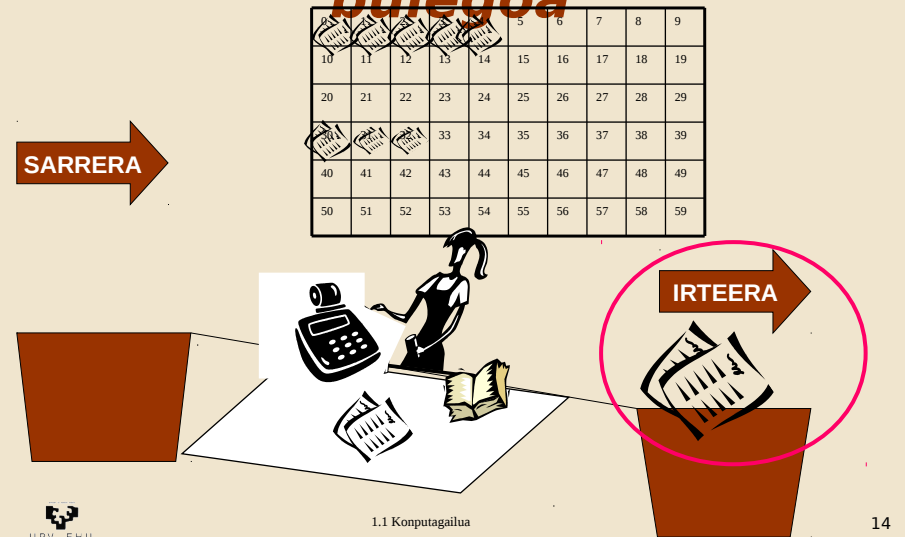
- Zenbait aginduk adieraziko dio "Sarrera"ko leihora joateko eta han izango diren datu berriak jasotzeko, edo "Irteera"koan uzteko lauki batean dagoen datua.
- Eta laukitegiko agindu guztiak bete ondoren emaitzak hartu, eta "Irteera"ko leihatilan utzi eta eseri egingo da beste lan baten zain.

1.1 Konputagailua

13

Kontroldegi andrearen bulegoa

1.1 Konputagailua

14

Konputagailuaren osagaiak (IV)

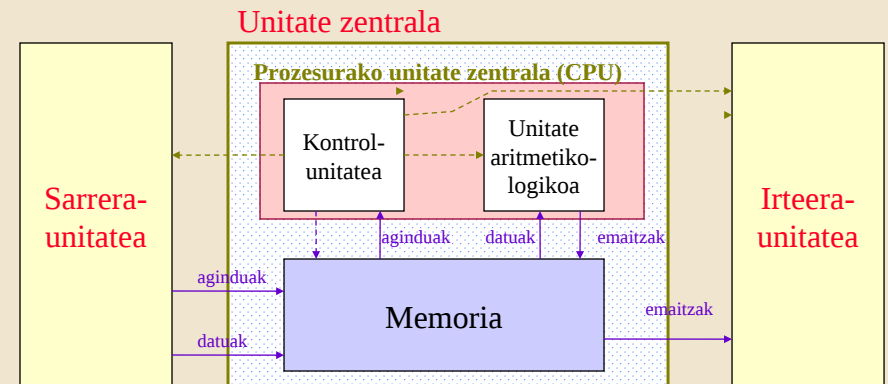
- Sarrera eta Irteerako unitateak
  - (bulegoko leihatilak)
- Unitate Nagusia (Prozesurako Unitate Zentralea)
  - Memoria
  - Kontrol-Unitatea
  - Unitate Aritmetiko-Logikoa

1.1 Konputagailua

15

Konputagailuaren osagaiak (V)

1.1 Konputagailua

16

Konputagailu motak

Prozesadorearen arabera, konputagailu mota hauek bereizten ditugu:

- **Konputagailu pertsonala (PC):** Txikia da, erabiltzaile bakarrekoa, eta prozesadorea du.
(Intel Pentium, 32 bitekoa)
- **Lan-estazioa (workstation) :** memoria eta osagai handiago eta azkarragoak. Prozesadorea ere azkarragoa du.
(Intel Itanium edo HPko PowerPC, biak 64 bitekoak)
- **Multiprozesadoreak, PC-clusterra, Superkonputagailuak.**
Hainbat prozesadore makina “bakar” batean

17

Programazioa I

1. Sarrera.

1.1. Konputagailua.

1.2. Zer da programazioa?

Programazioaren faseak:

- Zehaztapena,
- algoritmoa,
- programa eta
- proba.

Programazio-lengoiak.

18

Programazioa

- Zer da?
  - Tarea bat planifikatzea
- Helburuak
  - Konputagailu-programak egitea
    - Zuzenak (zehaztapena bete behar dute)
    - Irakargarriak, moldagarriak
    - Eraginkorrak

1.2 Zer da programazioa?

19

Definizioak

- **ALGORITMOA:** Prozesu baten definizioa da.
  - ZER lortu behar dugun badakigunean algoritmoak NOLA lor dezakegun definituko du.
  - Programa osatuko duen agindu-sekuentzia eraikitzen lagunduko digu.
  - Sintaxi gogorrik gabe (edozeinek ulertzekoa).
- **PROGRAMA:** konputagailuak exekutatu duen agindu-sekuentzia bat da.

1.2 Zer da programazioa?

20

Algoritmo adibidea

Bi zenbakiren zatitzaile komunetako handiena kalkulatu

A eta B bi zenbaki izanik ($A \geq B$)

1. Kalkula ezazu A/B zatiketaren hondarra
2. A-ren ordeaz jarri B
3. B-ren ordeaz jarri 1. pausoko hondarra
4. Errepika itzazu 1., 2. eta 3. pausoak B zero izango den arte.
5. Hasierako A eta B zenbakien ZKHa bukaerako A zenbakia da

Adibidez: A 27 | 18 | 9
B 18 | 9 | 0

ZKH(27, 18) = 9

HAU EZ DA PROGRAMA!

1.2 Zer da programazioa?

21

Programaren diseinu-faseak

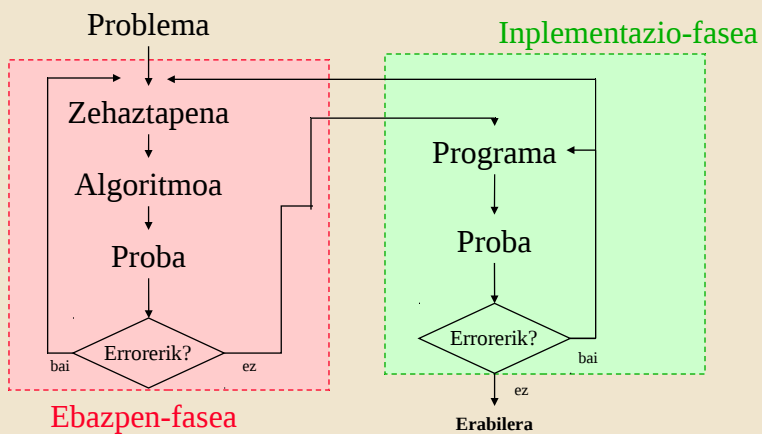
- Problema bat emanda hauexek dira programa eraikitzeke faseak:
  - Zehaztapena
  - Diseinua (algoritmoa)
  - Programaren eraikuntza
  - Proba
  - Erabilera

1.2 Zer da programazioa?

22

Programaren diseinu-faseak

1.2 Zer da programazioa?

23

Programazioa I

1. Sarrera.

1.1. Konputagailua.

1.2. Zer da programazioa?

Programazioaren faseak:

- Zehaztapena,
- algoritmoa,
- programa eta
- proba.

Programazio-lengoiak.

24

Programazio-lengoaia

PROGRAMAZIO-LENGOAIA:

- Konputagailuaren portaera kontrolatzeko erabil daitezkeen hizkuntza artifiziala.
- Programazio-lengoaia bat definitzeko definitu behar dira: programak osatzeko erabil daitezkeen **aginduak**, eta datuak errepresentatzeko erabili behar diren **datu-motak**.
- Formalki Programazio-lengoaia bat definitzeko gramatika-erregela multzo bat, hainbat sinbolo eta hitz berezi eman behar dira.

Programazio-lengoiak: Makina-lengoaia

- Konputagailuak ulertzen duen lengoaia bakarra da bere *makina-lengoaia*.
- Baina makina-lengoaian programatzea **erokeria** da:
  - Ulertezina (dena kode bitarrean adierazita)
  - Aginduak sinpleegiak dira
  - Konputagailu bakoitzak bere makina-lengoaia dauka eta batean dabilen programa bestean ez dabil.

Programazio-lengoiak: Makina-lengoaia

Hiru adibide. MIPS makina-lengoiako aginduak (32 bit):

- 1. eta 2. erregistroen balioak batu eta utzi emaitza 6. erregistroan:

000000	00001	00010	00110	00000	100000	binary
0	1	2	6	0	32	decimal
[op	rs	rt	rd	shamt	funct]	
- 3. erregistroak erakusten duen gelaxkaren ondoan dagoen 68. gelaxkako balioa utzi 8. erregistroan :

100011	00011	01000	00000	00001	000100	binary
35	3	8	68			decimal
[op	rs	rt	address/immediate]			
- Jauzi 1025 gelaxkara aginduak exekutatzeko:

000010	00000	00000	00000	10000	000001	binary
2	1025					decimal
[op	target address]					

Programazio-lengoiak: Goimailako programazio-lengoiak

- Datuak eta ekintzak **hitzen bidez** aipa daitezke
- Ekintza eta datu **potenteagoak** erabil daitezke
- Konputagailu desberdinetan erabil daitezke
(**konpiladore** bat edukiz gero)
- Makina-lengoaia baino askoz **erabilgarriagoak**

Programazio-lengoaiak: Goimailako programazio-lengoaiak

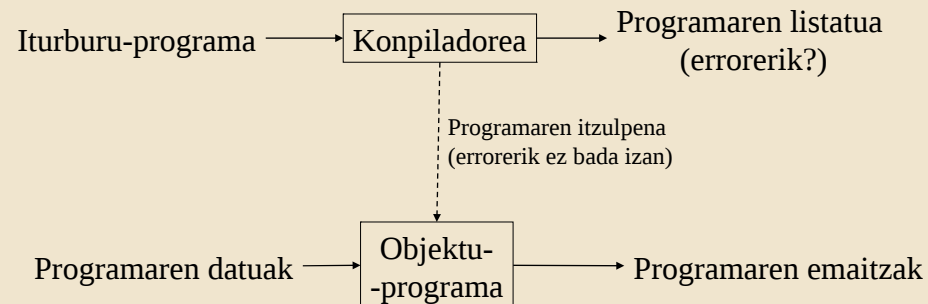
```

Procedure Idatzi_ZKH (Zenb1, Zenb2 : Integer) is
  M, N, R : Integer;
hasiera
  M := Zenb1;
  N := Zenb2;
  R := M mod N;
  while R/=0 loop
    M := N;
    N := R;
    R := M mod N;
  end loop;
  Idatzi_Osokoa (N);
end ZKH;

```

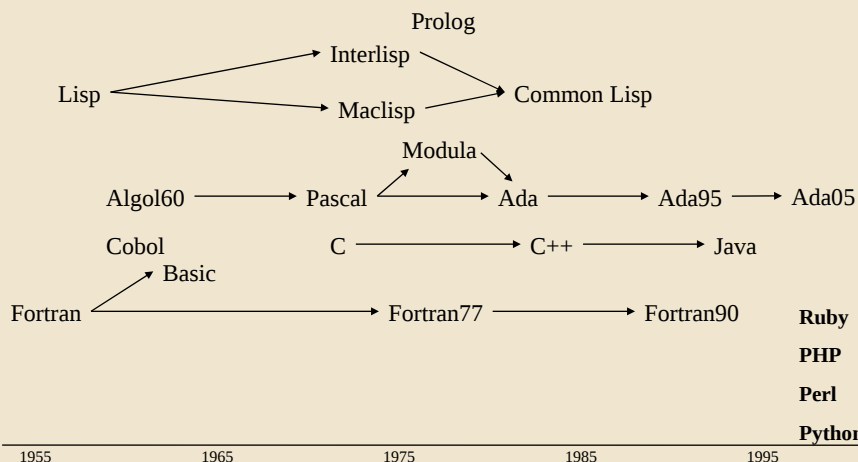

Konpiladoreen erabilera

Ada Babeleko dorrean

(ikus www.levenez.com/lang/lang_a4.pdf)

Ada

- Augusta **Ada** Byron Lovelaceren kondesa (1815-1852)
- Lord Byron-en alaba
- Matematikaria
- Charles Babbagerekin lan egin zuen “makina analitikoa” (ordenadore mekanikoa) sortzen
- Programazioaren funtsezko ideiak garatu zituzten
- “Historiaren lehenengo programatzailea”

